

СЕКЦИЯ: ЭКОНОМИКА ПРЕДПРИЯТИЙ

РОЛЬ ИНФРАСТРУКТУРЫ У ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Н.М. Потапова, к.е.н., доцент, ДВНЗ «ПДТУ»

Вплив інфраструктури на довготривале економічне зростання регіону може здійснюватися за наступними напрямками: у якості прямого фактору виробництва, у якості взаємозамінного елементу інших факторів виробництва, у якості стимулу акумулювання факторів виробництва. У якості фактору виробництва інфраструктура розглядається як прямий внесок у виробничий процес. Прикладом може служити енергетична інфраструктура. Ненадійне енергопостачання робить процеси виробництва товарів та надання послуг повністю неможливими.

Інфраструктура як доповнення до інших факторів виробництва існує у двох формах. З одного боку, модернізація інфраструктури здатна знижувати витрати виробництва. Неадекватний стан інфраструктури лягає важким тягарем на витрати компаній, які змушені закладати відсутність інфраструктури у вартість своєї продукції або навіть будувати необхідну їм інфраструктуру за свій рахунок. З іншого боку, гарний стан інфраструктури підвищує продуктивність інших факторів виробництва.

Продуктивність основного капіталу різко зростає при надійнім постачанні енергії, а продуктивність праці стає набагато вище, якщо інфраструктура охорони здоров'я й освіти сприяють формуванню високоосвіченої та здорової робочої сили. Сукупна дія факторів, підкріплена ефективною інфраструктурою, розширює діапазон прибуткових інвестиційних можливостей і стимулює приплив інвестицій. Неадекватна інфраструктура робить практично неможливими деякі виробничі процеси. Так, міжнародна торгівля у значній мірі залежить від щільності транспортної й комунікаційної інфраструктури. Інфраструктура лежить в основі процесу промислової агломерації, при якому нові галузі концентруються навколо індустріальних кластерів, що вже склалися.

Інфраструктура стимулює акумулювання інших факторів виробництва. Так, нагромадження людського капіталу є функцією таких факторів, як шкільні будинки, кваліфікація персоналу, наявність під'їзних колій до школи й т.п. Таким чином, непрямий вплив інфраструктури на економічний ріст полягає або в стимулюванні

нагромадження інших факторів виробництва, або в підвищенні їх продуктивності.

КЛАСИФІКАЦІЯ ІНСТРУМЕНТІВ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Е.В. Камишникова, к.е.н, доцент, ДВНЗ «ПДТУ»

В умовах сьогодення корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – це усвідомлена потреба та невід’ємний атрибут корпоративного управління будь-якого бізнесу, який має довгострокове спрямування.

Впровадження елементів КСВ у бізнес-стратегію та практику операційного менеджменту потребує використання відповідних інструментів КСВ, які пропонується класифікувати за наступними ознаками: напрям (зовнішні, внутрішні) та тривалість дії (довгострокові, короткострокові).

До категорії зовнішні довгострокові інструменти можна віднести: нефінансову звітність, соціальні інвестиції, зовнішні соціальні програми, соціально значущий маркетинг, карти стейкхолдерів.

Зовнішні короткострокові інструменти включатимуть: благодійні пожертви, спонсорську допомогу, гранти.

Внутрішні довгострокові інструменти - це кодекси корпоративної етики, карти етики, програми соціального партнерства.

Внутрішні короткострокові інструменти - це соціальний аудит, внутрішнє волонтерство, соціальні комунікації.

Також інструменти КСВ може бути класифіковано за рівнем впливу з урахуванням їх ролі у досягненні цілей підприємств: стратегічні, тактичні, оперативні.

Варто відзначити, що в основному у корпоративній практиці використовуються інструменти стратегічного характеру, хоча їхня реалізація може стосуватися також тактичного та оперативного рівнів (наприклад, розробка нефінансових звітів).

Використання внутрішніх інструментів КСВ дозволяє задовольняти комплекс інтересів внутрішніх зацікавлених осіб – персоналу та менеджменту, а зовнішніх - управляти відносинами з зовнішніми групами стейкхолдерів: споживачами, постачальниками, бізнес-партнерами, органами державної влади та місцевого самоврядування, місцевою спільнотою тощо.

Вибір та застосування релевантних інструментів реалізації КСВ забезпечує збалансування інтересів між підприємством та стейкхолдерами та дозволяє досягати поставлених цілей найоптимальнішим шляхом.